

МОЛИЯВИЙ ҲИСОБОТНИНГ БАРҚАРОРЛИК СТАНДАРТЛАРИ

и.ф.д., проф. **Курбанов Зият**

Тошкент давлат иқтисодиёт университети

ORCID: 0009-0009-2147-0654

ziyatqurbanov@mail.ru

Аннотация. Ушбу мақолада молиявий ҳисоботнинг барқарорлик стандартларининг назарий масалалари ёритилган. Халқаро барқарорлик стандартларини амалиётга жорий этишнинг хориж тажрибасидан фойдаланилган ҳолда бухгалтерия ҳисобини такомиллаштириш бўйича таклифлар берилган.

Калит сўзлар: бухгалтерия ҳисоби, молиявий ҳисобот, барқарорлик стандарти, IFRS S1, IFRS S2.

СТАНДАРТЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ

д.э.н., проф. **Курбанов Зият**

Ташкентский государственный экономический университет

Аннотация. В статье рассматриваются теоретические вопросы стандартов устойчивости финансового учета. Даны предложения по совершенствованию учета с использованием зарубежного опыта внедрения международных стандартов устойчивого развития.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, финансовая отчетность, стандарт устойчивого развития, МСФО S1, МСФО S2.

FINANCIAL REPORTING SUSTAINABILITY STANDARDS

DSc, prof. **Kurbanov Ziyat**

Tashkent State University of Economics

Abstract. This article discusses the theoretical issues of financial reporting sustainability standards. Proposals are made to improve accounting using foreign experience in implementing international sustainability standards in practice.

Keywords: accounting, financial reporting, sustainability standard, IFRS S1, IFRS S2.

Кириш.

Молиявий ҳисоботнинг барқарорлик стандартлари Марказий Осиё мамлакатлари учун нисбатан янги тушунчадир. Шу сабабли, "муҳим маълумотлар" нимадан иборатлиги ва уни қандай қилиб тўғри тарзда ошкор қилиш ҳақида баъзи бир дастлабки тушунмовчиликлар келиб чиқади. Бу муаммоларни бартараф этиш хорижий сармояни жалб қилишни режалаштираётган компаниялар учун энг муҳим ҳисобланади. ISSB стандартларига (IFRS S1 va IFRS S2) мувофиқ ахборотни ошкор қилиш халқаро инвесторлар ўртасида ишончни ошириш учун зарур қадам бўлмоқда.

Мамлакатимиз иқтисодиётини рақамлаштириш жараёни бухгалтерия ҳисобининг назарий масалалари қайта кўриб чиқиш заруриятини келтириб чиқармоқда. Бу шароитда бухгалтерия ҳисобининг мавжуд моделларини, объекти ва методларини иқтисодиётини рақамлаштириш жараёнига мослаштириш мақсадга мувофиқ. Шунингдек, бухгалтерия ҳисобини ташкил этиш ва молиявий ҳисобот шаклларини молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига уйғунлаштириш зарур.

Жаҳонда рўй бераётган жадал глобаллашув жараёнига мамлакатимиз иқтисодиётини мослашувини талаб қилади. Глобал инвестиция портфелига эга халқаро инвесторлар компаниялар томонидан иқлим ва бошқа экологик, ижтимоий ва бошқарув масалалари бўйича юқори сифатли, шаффоф, ишончли ва қиёсланувчан ҳисоботларни талаб қилмоқдалар. Молиявий ҳисоб тизимини замонавий талаблар ва халқаро стандартларга мувофиқлаштириш йўналишларидан бири бўлиб, молиявий ҳисоботнинг барқарорлик стандартлари (IFRS Sustainability Standards)ни ўрганиб, мамлакатимиз амалиётига жорий этишдир.

Молиявий ҳисоботнинг барқарорлик стандартлари Барқарорлик бухгалтерия стандартлари Кенгаши (SASB - Sustainability Accounting Standards Board) томонидан ишлаб чиқилади ва амалиётга жорий этиш бўйича тавсия беради. Барқарорлик бухгалтерия стандартлари Кенгаши (SASB) мустақил нотижорат ташкилот бўлиб, унинг вазифаси давлат корпорацияларига сармоядорлар учун муҳим, қарор қабул қилиш учун фойдали маълумотларни ошкор қилишда ёрдам берадиган барқарорлик ҳисоби стандартларини ишлаб чиқиш ва тарқатишдан иборат. Ушбу миссия далилларга асосланган тадқиқотлар ва манфаатдор томонларнинг кенг, мувозанатли иштирокини ўз ичига олган жараён орқали амалга оширилади.

SASB барқарорлик учун реал секторга хос асосий самарадорлик кўрсаткичларини (KPI) ишлаб чиқди, бу эса корпоратив ҳисоботида атроф-муҳитга оид маълумотларни тақдим этиш тамойилларини тўлдиради. Компанияларнинг барқарорлик, ижтимоий ва атроф-муҳитга таъсирини аниқ ва шаффоф тарзда ҳисобот қилиш, инвесторлар ва манфаатдор томонлар учун муҳим қарорлар қабул қилиш, глобал барқарорлик талабларига мослашиш ҳамда экологик ва ижтимоий масълиятни ошириш орқали узоқ муддатда муваффақиятга эришиш имконини беради.

Адабиётлар шарҳи.

Халқаро барқарорлик стандартлари кенгаши (International Sustainability Standards Board-ISSB) раиси Фаберни (2024) таъкидлашича: "Йирик иқтисодиётлардан тортиб, ривожланаётган бозорларгача, Бразилия, Коста-Рика, Япония, Нигерия ва Буюк Британия каби дунёнинг юрисдикциялари ISSB стандартларини тан олади. Уларнинг тартибга солиш жараёнларини якунлашни қўллаб-қувватлаш, шунингдек, бутун дунё бўйлаб бошқа юрисдикциялар билан ҳамкорлик қилиш бизнинг яқин келажакда мутаносиб ва юқори сифатли барқарорлик билан боғлиқ молиявий ошкор қилиш учун глобал асос яратишда устувор вазифамиздир. 20 дан ортиқ юрисдикция аллақачон ИССБ стандартларини ўзларининг ҳуқуқий ёки меъёрий базаларига қўллашга қарор қилган ёки уларни жорий қилиш чораларини кўрмоқда".

Нестеренкони (2025) ёзишича “2023 йил июн ойида IFRS Кенгаши биринчи марта барқарорлик билан боғлиқ иккита янги стандартни чиқарди: IFRS S1 “Барқарорлик билан боғлиқ молиявий маълумотларни ошкор қилиш учун умумий талаблар” ва IFRS S2 “Иқлим билан боғлиқ маълумотларни очиб бериш”. Улар барқарорлик ва иқлим ўзгариши билан боғлиқ бўлган хавф ва имкониятлар тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилиш талабларини белгилайди, улар корхонанинг пул оқими, молиялаштиришга киришига ёки капитал қийматига таъсир қилади”.

Зибареванинг (2025) фикрича, “IFRS S1 барқарорлик рисклари ва имкониятларини ва ошкор этилиши керак бўлган тегишли маълумотларни аниқлаш бўйича кўрсатмалар беради. Ушбу мақсадга эришиш учун IFRS S1 корхоналардан корхонага таъсир қилувчи барча муҳим барқарорлик рисклари ва имкониятларини аниқлаш ва ошкор қилиш учун икки босқичли жараёни бажаришни талаб қилади:

- биринчи қадам барқарорлик билан боғлиқ рискларни ва бизнесга қисқа, ўрта ва узоқ муддатда таъсир кўрсатиши мумкин бўлган имкониятларни аниқлашга ёрдам беради.

- иккинчи қадам 1-қадамда белгиланган барқарорлик билан боғлиқ рисклар ва имкониятлар ҳақида қандай маълумотларни ошкор қилиш кераклигини аниқлашга ёрдам беради”.

Сапожникова ва Ткачеваларнинг (2024) баён этишича: “IFRS S1 корпорация томонидан фойдаланиладиган ресурслар таркибини белгилайди: табиий, ишлаб чиқариш, интеллектуал, инсоний, ижтимоий, молиявий. Ресурслар мазмунини ошкор қилиш зарурати қайд этилган:

- ички - ноу-хау, ташкилий жараёнлар, ходимларнинг малакаси;

- ташқи - этказиб берувчилар, дистрибьюторлар, мижозлар билан ўзаро алоқалар, шерик компанияларга инвестициялар, қўшма корхоналар. IFRS S1 га мувофиқ молиявий ҳисоботдаги маълумотлар қуйидагиларни таъминлайди:

- корпорациянинг ривожланиш истиқболларига таъсир этувчи хавф ва имкониятларни аниқлаш;

- ҳар бир хавфга нисбатан қиймат занжири кўламини баҳолаш”.

Нестерова (2023) ўзини муносабатини қуйидагича билдирган: “Барқарор ривожланиш мақсадларига эришиш билан боғлиқ молиявий маълумотлар умумий мақсадли молиявий маълумотларнинг бир қисми бўлса, у ҳолда ИФРС С1 у тизимни шакллантирувчи ҳужжат ва барча МҲХС фалсафаси бўлган Молиявий ҳисоботларни тақдим этишнинг концептуал асосларида тасвирланган сифат хусусиятларига мос келиши кераклиги таъкидланади. Барқарорлик билан боғлиқ молиявий маълумотлар умумий мақсадли молиявий ҳисоботларнинг бир қисми сифатида эълон қилиниши керак, шунда бундай ҳисоботларни тақдим этиш орқали компания барқарорликни ошкор қилиш соҳасидаги МҲХСга тўлиқ мос келишини қўшимча равишда кўрсатади”.

Гаева (2025) Қозоғистон компанияларини барқарорлик стандартларига ўтишни қуйидагича изоҳлайди, “Жорий (2025) йилдан бошлаб Молиявий бозорни тартибга солиш ва ривожлантириш агентлигининг молиявий ташкилотлар томонидан ESG маълумотларини ошкор қилиш бўйича талаблари Қозоғистонда мажбурий бўлиб қолди, шу жумладан IFRS S1 “Барқарорлик билан боғлиқ молиявий маълумотларни ошкор қилиш учун умумий талаблар” ва IFRS S2 “Иқлим билан боғлиқ маълумотларни очиб бериш”. Янги стандартлар барқарор ривожланиш хавфи ва имкониятлари, шунингдек, тегишли кўрсаткичлар ва мақсадлар тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилишнинг ўзига хос хусусиятларини кўриб чиқади”.

Тадқиқот методологияси.

Тадқиқотимиз методологияси бўлиб, молиявий ҳисоботнинг барқарорлик стандартларининг назарий мамалалари билан боғлиқ иқтисодий муносабатлар

ҳисобланади. Тадқиқот жараёнида жаҳон амалиёти ўрганилиб, назарий тадқиқот, таҳлил ва синтез, индукция ва дедукция, таснифлаш ва эмпирик даражадаги кузатиш, тавсиф ва таққослаш каби асосий методлардан фойдаланилди.

Таҳлил ва натижалар муҳокамаси.

Халқаро Барқарорлик Стандартлари Кенгаши (ISSB) 2023 йил 26 июнда 2024 йил 1 январда ёки ундан кейин бошлангандиган даврлар учун кучга кирадиган биринчи иккита Халқаро Барқарорлик Стандартларини (IFRS) қабул қилди ва амалиётда қўллаш учун чиқарди.

IFRS S1: “Барқарорлик билан боғлиқ молиявий маълумотларни ошкор қилиш учун умумий талаблар” (IFRS S1: General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information).

IFRS S2: “Иқлим билан боғлиқ маълумотларни очиб бериш” (IFRS S2: Climate-related Disclosures)(Handbook, 2025)

Молиявий ҳисоботнинг барқарорлик стандартларини қабул қилиш ва амалиётга жорий этиш борасида хорижий давлатлардан қандай ишлар амалга оширилмоқда.

Бразилия биринчи бўлиб IFRS S1ни 2024-йил 1-январга қадар ихтиёрий, 2026-йил 1-январгача эса мажбурий қилиб қўйди. Кения, Нигерия, Зимбабве ва Шри-Ланка тўлиқ қабул қилинган.

Ўрганишлар шуни кўрсатдики Австралияда бу борада маълум ишлар амалга оширилган.

Ушбу мамлакатда молиявий ҳисоботнинг барқарорлик стандартлари AASB 2024-йил 20-сентябрда тасдиқланган. Австралияда фаолият кўрсатаётган компаниялар учун AASB S1 “Барқарорлик билан боғлиқ молиявий маълумотларни ошкор қилиш бўйича умумий талаблар” стандарти ихтиёрий равишда ва AASB S2 “Иқлим билан боғлиқ маълумотларни ошкора қилиш” стандартини мажбурий қўллаш эълон қилинди (AASB, 2025). 2001 йилда қабул қилинган “Корпорациялар тўғрисида”ги қонунга кўра, айрим корхоналар 2025 йил 1 январдан ёки ундан кейин бошлангандиган йиллик даврлар учун AASB S2 ни қўллашлари шарт.

AASB S1 стандартни ихтиёрий равишда қўллашни танлаган ташкилот барқарорлик билан боғлиқ барча рисклар ва қисқа, ўрта ёки узоқ муддатли истиқболда корхонанинг пул оқимларига, молиялаштиришга киришига ёки капитал қийматига таъсир қилиши мумкин бўлган имкониятлар тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилади.

AASB S2 стандарт корхонадан қисқа, ўрта ёки узоқ муддатда корхонанинг пул маблағлари оқимига, молиядан фойдаланиш имкониятига ёки капитал қийматига таъсир қилиши мумкин бўлган иқлим билан боғлиқ рисклар ва имкониятлар тўғрисидаги маълумотларни ошкор қилишни талаб қилади.

Ҳозирги вақтда SASB стандартлари дунёнинг 80 дан ортиқ юрисдикцияларида 3200 дан ортиқ компанияларда, шу жумладан S&P Глобал 1200 индексининг 75 фоизидида қўлланилади, чунки саноатга асосланган барқарорлик ҳақидаги маълумотлар компаниялар учун тежамкор ва тўғри қарор қабул қилишда инвесторлар учун фойдалидир. Бутун дунё бўйлаб корхоналар SASB стандартларидан барқарорлик билан боғлиқ хавф ва имкониятлар тўғрисидаги моддий маълумотларни яхшироқ аниқлаш, бошқариш ва етказиш учун фойдаланадилар (SASB, 2025).

Мамлакатимизда бу борада маълум ишлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 февралдаги “Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига ўтиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” ПҚ-4611-сон қарори (Қарор, 2020) асосида акциядорлик жамиятлари, тижорат банклари, йирик солиқ тўловчилар тоифасига кирувчи корхоналар, суғурта ташкилотлари 2021 йилги молиявий ҳисоботларини МҲХСлари асосида тақдим этиш, бухгалтерларни халқаро сертификатлаш, олий таълим соҳасида ўқув режалари ва

дастурларина халқаро стандартларга мувофиқлаштириш вазифалари белгилаб берилган эди. Ҳозирги вақтда 1630 дан ортиқ хўжалик юритувчи субъектлар бухгалтерия ҳисобини МҲХС асосида ташкил этган ва молиявий ҳисобот тузмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 январдаги “Тадбиркорлик субъектларининг барқарорлик рейтингини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 55-сон қарори (Қарор, 2024) билан “Тадбиркорлик субъектларининг барқарорлик рейтингини аниқлаш тартиби тўғрисида НИЗОМ”га асосан «ААА» тоифадаги тадбиркорлик субъектлари фаолиятида солиқ текширувлари ўтказилмайди, шунингдек, ушбу тоифадаги тадбиркорлик субъектларига қўшилган қиймат солиғи суммаси ўрнини қоплаш (қайтариш) бир кун муддатда текширувларсиз амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Солиқ қўмитасининг маълумотларига кўра 2024 йилда Барқарорлик рейтинги платформасида жами 520,2 мингта тадбиркордан 8,8 мингтаси юқори (ААА-1 623 та), 96,7 мингта ўрта (В) 247 мингта-қониқарли (С) 168 мингта-қуйи (Д) рейтингда жойлашган.

Бу эса IFRS S1: “Барқарорлик билан боғлиқ молиявий маълумотларни ошкор қилиш учун умумий талаблар” (IFRS S1: General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information) стандартини амалиётда қўлланишидан далолатдир.

Барқарорлик билан боғлиқ молиявий маълумотлар ва асосий самарадорлик кўрсаткичлари (KPI) даромаднинг ўсиши, фойда маржаси, инвестициялар рентабеллиги ва пул оқими каби молиявий жиҳатларга эътибор қаратади. Ушбу KPI мониторинги ташкилотларга молиявий тараққиётни кузатиш, яхшилаш йўналишларини аниқлаш ва керак бўлганда тузатиш чораларини кўриш имконини беради. KPIлар ташкилотнинг стратегик мақсадларига мос келиши ва уларнинг долзарблигини таъминлаш учун мунтазам равишда кўриб чиқиши керак.

Хулоса ва таклифлар.

Молиявий ҳисоботнинг барқарорлик стандартларини мамлакатимизда тан олиш ва амалиётга жорий этиш борасида хорижий давлатлар тажрибасини ўрганиш асосида, уларнинг ижобий томонларини мамлакатимиз амалиётида фойдаланиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз.

Барқарорлик стандартлари IFRS S1 “Барқарорлик билан боғлиқ молиявий маълумотларни ошкор қилиш учун умумий талаблар” ва IFRS S2 “Иқлим билан боғлиқ маълумотларни очиб бериш”ни ўзбек тилига таржимасини амалга ошириш.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан молиявий ҳисоботнинг барқарорлик стандартларини амалиётда қўллаш бўйича тегишли меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқиш зарур.

Адабиётлар/Литература/References:

AASB (2025) Australian Sustainability Reporting Standards AASB S1 and AASB S2 are now available on the AASB Digital Standards Portal. Australian Accounting Standards Board. <https://aasb.gov.au/news/australian-sustainability-reporting-standards-aasb-s1-and-aasb-s2-are-now-available-on-the-aasb-digital-standards-portal/>. 7.04.2025.

Handbook (2025) Exposure Draft and comment letters: Proposed Amendments to the IFRS Foundation Due Process Handbook. <https://www.ifrs.org/projects/work-plan/2024-due-process-handbook-review/ed-cl-due-process-handbook-review/>. 7.04.2025.

Qurbanov Z., Isaev F. (2017) Иқтисодий барқарорликни ифодаловчи кўрсаткичлар таҳлили. *Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar*, (1), 321–328 // *Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar*. – Т. 1. – С. 321–328.

SASB (2025) How the SASB Standards support ISSB disclosure. <https://help.sasb.org/hc/en-us>. 7.04.2025.

Дарья Гаева (2025) Компании Казахстана переходят на новый стандарт нефинансовой отчетности. <https://kz.kursiv.media/opinions/standart-nefinansovoi-otchetnosti/8.04.2025>.

Зибарева Е. (2025) Новые стандарты МСФО по устойчивому развитию. <https://training.tedo.ru/blog/esg-reporting/>. 8.04.2025.

КОЛЕСНИКОВА Е. Н. (2018) Расчеты по страховым взносам: аналитический аспект //ФЭС: Финансы. Экономика. – Т. 15. – №. 6. – С. 21-27.

Курбанов З. (2023) УЧЕТ ЦИФРОВЫХ ФИНАНСОВЫХ АКТИВОВ //Экономическое развитие и анализ.– Т. 1. – №. 4. – С. 157-163.

Курбанов З. Н. (2007) Финансовый учет льгот по налогам //Фундаментальные и прикладные исследования кооперативного сектора экономики. – №. 3. – С. 54-56.

Курбанов З. Н., Гаффоров Ш. Н. (2020) Солиқ назоратини таъкил қилишнинг назарий масалалари //Логистика ва иқтисодиёт” илмий электрон журналы.

КУРБАНОВ З. Н., ИСАЕВ Ф. И. (2017) Налоговый анализ как новое направление экономического анализа //актуальные вопросы совершенствования бухгалтерского учета, статистики и налогообложения организации. – С. 246-254.

Курбанов З. Н., Мисиров К. М. (2019) ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО УЧЕТА //БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ: ДОСТИЖЕНИЯ И НАУЧНЫЕ ПЕРСПЕКТИВЫ XXI ВЕКА.– С. 153-160.

Курбанов З. Н., Назаров А. К. (2021) Асосий воситаларнинг бухгалтерия ҳисобининг долзарб масалалари //Экономика и социум.. – №. 6-1 (85). – С. 752-764.

Курбанов З. Н., Назаров А. К. (2022) СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА АМОРТИЗАЦИОННЫХ ОТЧИСЛЕНИЙ НЕДВИЖИМЫХ ИМУЩЕСТВ IMPROVING THE ACCOUNTING OF DEPRECIATION DEDUCTIONS FOR REAL ESTATE //ББК 65.052 Б 94.– С. 99.

Курбанов З. Н., Назаров А. К. (2022) Совершенствование учета амортизационных отчислений основных средств //ЭКОНОМИКА. – Т. 12. – №. 8-1. – С. 280-286.

Курбанов З. Н., Хотамов К. Р. (2014) ОСОБЕННОСТИ НАЛОГА НА ПОТРЕБЛЕНИЕ: РОССИЯ И УЗБЕКИСТАН //СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ ГОСУДАРСТВА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗИРУЮЩЕЙСЯ ЭКОНОМИКИ.– С. 347-359.

Курбанов З., Акрамов Ф. (2015) Солиқ имтиёзларининг молиявий ҳисобини такомиллаштириш масалалари //Бизнес-эксперт илмий журналы. – Т. 9.

Курбанов З., Исаев Ф. (2017) Анализ показателей экономической стабильности //Экономика и инновационные технологии.– №. 1. – С. 321-328.

Курбанов З., Исаев Ф. (2022) Солиқ ҳисоби ва солиқ ҳисоботининг баъзи масалалари //Iqtisodiyot va ta'lim.– Т. 23. – №. 4. – С. 190-196.

Курбанов, З. (2023). ВОПРОСЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ЦИФРОВЫХ ФИНАНСОВЫХ АКТИВОВ. Экономическое развитие и анализ, 1(2), 173–178. извлечено от <https://inlibrary.uz/index.php/eitt/article/view/44676>.

Курбанов, З. (2023). РАҚАМЛИ МОЛИЯВИЙ АКТИВЛАРНИ СОЛИҚҚА ТОРТИШ МАСАЛАЛАРИ. Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil, 1(2), 173–178. Retrieved from <https://e-itt.uz/index.php/eitt/article/view/60>.

Курбанов, З. (2023). РАҚАМЛИ МОЛИЯВИЙ АКТИВЛАРНИНГ БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ. Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil, 1(4), 157–163. <https://doi.org/10.60078/2992-877X-2023-vol1-iss4-pp157-163>.

Курбанов, З. (2024). СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА НАЛОГА НА ПРИБЫЛЬ НА ОСНОВЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ. Экономическое развитие и анализ, 2(3), 329–335. извлечено от <https://inlibrary.uz/index.php/eitt/article/view/45170>.

Курбанов, З. (2024). ФОЙДА СОЛИҒИ БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИНИ МОЛИЯВИЙ ҲИСОБОТНИНГ ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАРИ АСОСИДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ. Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil, 2(3), 329–335. <https://doi.org/10.60078/2992-877X-2024-vol2-iss3-pp329-335>.

Қарор (2020) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 февралдаги “Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига ўтиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” ПҚ-4611-сон қарори.

Қарор (2024) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 январдаги “Тадбиркорлик субъектларининг барқарорлик рейтингини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 55-сон қарори.

Нестеренко Е. (2025) МСФО (IFRS) 2025: ключевые изменения и нюансы перехода. [https://finacademy.net/materials/article/neobhodimost-perehoda-na msfo.8.04.2025](https://finacademy.net/materials/article/neobhodimost-perehoda-na-msfo.8.04.2025).

Нестерова А.А. (2023). Интеграция целей устойчивого развития в финансовую отчетность согласно проекту МСФО (IFRS) S1 «Раскрытие информации, относящейся к общему устойчивому развитию». Журнал «Управленческий учет». № 4 237-243 с.

Сапожникова Н.Г., Ткачева М.В. (2024) Международные стандарты финансовой отчетности о раскрытии информации об устойчивом развитии корпорации. «Современная экономика: проблемы и решения». Том 8: Август. <https://doi.org/10.17308/meps/2078-9017/2024/8/137-148>.

Эммануэль Фабер. (2024) Более половины мировой экономики движется к принятию стандартов устойчивого развития ISSB. <https://esgnews.com/ru.F-ISSB/28> мая 2024.